

Na podstawie obowiązującego w krajach członkowskich ustawodawstwa od dnia 1 stycznia 2014 r. wprowadzono obowiązek prowadzenia ochrony roślin zgodnie z zasadami integrowanej ochrony roślin.

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1107/2009 z dnia 21 października 2009 r. dotyczące wprowadzania do obrotu środków ochrony roślin i uchylające dyrektywy Rady 79/117/EWG i 91/414 EWG oraz Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/128/WE z dnia 21 października 2009 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania na rzecz zrównoważonego stosowania

pestycydów (Dz. Urz. UE L 309 z 24.11.2009 r.) to podstawowe akty prawne w Unii Europejskiej regulujące kwestie związane z integrowaną ochroną roślin.

Integrowane metody ochrony mają już ponad 50-letnią tradycję, a poniższą definicję podajemy zgodnie z ustawą z dnia 8 marca 2013 r. o środkach ochrony roślin (Dz. U. 2013 poz. 455):

„integrowana ochrona roślin – sposób ochrony roślin przed organizmami szkodliwymi polegający na wykorzystaniu wszystkich dostępnych metod ochrony roślin, w szczególności metod niechemicznych, w sposób minimalizujący zagrożenie dla zdrowia ludzi, zwierząt oraz dla środowiska.”

Zasady obowiązującej od 1 stycznia 2014 roku integrowanej ochrony roślin określa rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 18 kwietnia 2013 r. w sprawie wymagań integrowanej ochrony roślin (Dz.U. poz. 505).

W rozporządzeniu tym duży nacisk położony jest na działania profilaktyczne, których celem jest zapobieganie występowaniu organizmów szkodliwych lub minimalizowanie ich negatywnego wpływu na rośliny uprawne. Do działań w tym zakresie należy zaliczyć:

- stosowanie płodozmianu, terminu siewu lub sadzenia, lub obsady roślin w sposób ograniczający występowanie organizmów szkodliwych dla roślin,
- stosowanie właściwej agrotechniki, w tym stosowanie mechanicznej ochrony roślin,
- wykorzystywanie odmian odpornych lub tolerancyjnych na organizmy szkodliwe oraz materiału siewnego wytworzonego i poddanego ocenie zgodnie z przepisami o nasiennictwie,

- stosowanie w sposób zrównoważony nawożenia, nawadniania i wapnowania,
- przeprowadzanie czyszczenia i dezynfekcji maszyn, opakowań i innych przedmiotów,
- ochronę organizmów pożytecznych oraz stwarzanie warunków sprzyjających ich występowaniu, w szczególności dotyczy to owadów zapylających i naturalnych wrogów organizmów szkodliwych.

Szczególnie ostatni punkt ma duże znaczenie dla ochrony zapylaczy ponieważ gatunki te należą bezwzględnie do organizmów pożytecznych i zgodnie z treścią tego punktu należy im stwarzać dogodne warunki do występowania i rozwoju.

Stosownie do postanowień art. 4 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/128/WE z dnia 21 października 2009 r. ustanawiającej ramy wspólnotowego działania na rzecz zrównoważonego

stosowania pestycydów w roku 2013 ustanowiony został krajowy plan działania na rzecz ograniczenia ryzyka związanego ze stosowaniem środków ochrony roślin (KPD). Opracowany przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi KPD obejmuje szereg zadań i inicjatyw ograniczających negatywny wpływ pestycydów na pszczoły, do których możemy zaliczyć między innymi:

- upowszechnianie zasad integrowanej ochrony,

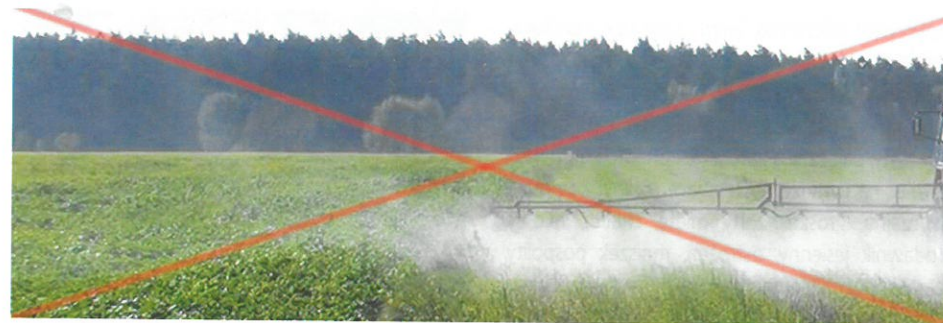
- promowanie dobrych praktyk bezpiecznego stosowania środków ochrony roślin,
- utworzenie systemu zbierania i analizy danych o przypadkach zatrucia pszczoł środkami ochrony roślin,
- zapewnienie efektywnego nadzoru nad stosowaniem środków ochrony roślin,
- podnoszenie świadomości społeczeństwa odnośnie środków ochrony roślin.

Zapobieganie zatruciom pszczoł

W celu uniknięcia i niedopuszczenia do zatrucia pszczoł należy:

- zabiegi wykonywać tylko w przypadkach przekroczenia przez organizmy szkodliwe progów ekonomicznej szkodliwości i o ile to możliwe ograniczać zabiegi do pasów brzeżnych lub miejsc wystąpienia organizmów szkodliwych,
- zabiegi opryskiwania należy wykonywać sprzętem sprawnym technicznie z aktualnym badaniem stanu technicznego i skalibrowanym oraz z zastosowaniem rozpylaczy zalecanych przy stosowaniu danego środka,
- przestrzegać zapisów zawartych w etykiecie środka ochrony roślin,
- tam, gdzie są dostępne wyniki badań naukowych stosować dawki obniżone oraz dawki dzielone w celu ograniczenia chemizacji rolnictwa,

- zabiegi z użyciem środków ochrony roślin powinny być wykonywane poza okresem aktywności pszczoł np. wieczorem, po zakończeniu oblotu upraw,
- wiele kwitnących gatunków chwastów już od wczesnej wiosny, np. gwiazdnica pospolita, stanowią pożytek dla pszczoł i wykonywane w takiej sytuacji zabiegi muszą być traktowane tak jak zabiegi w czasie kwitnienia uprawy,
- nie opryskiwać roślin pokrytych spadzią,
- środki ochrony roślin stosować z zachowaniem odpowiednich odległości od pasiek,
- zapobiegać znoszeniu cieczy użytkowej, szczególnie na sąsiednie kwitnące uprawy, a także miejsca, gdzie zapylacze mogą mieć pożytek, nie wykonywać zabiegów przy zbyt silnym wietrze – zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi,

Znoszenie cieczy użytkowej stanowi zagrożenie dla zapylaczy na sąsiadujących plantacjach, na których pszczoły mają pożytek.